

De psychologie van Directe Democratie

Particratie, Dictatuur, Totalitarisme en Sociaal Kapitaal

Draft Uitgave 25 10 2022

- Inhoud:

- Samenvatting	blz 1
- Inleiding	blz 1
- Wat is directe democratie	blz 2
- Particratie, dictatuur, totalitarisme en “Directe Democratie”	blz 3
- Sociaal kapitaal	blz 3
- Democratie als oplossing	blz 3
- De volksraad of burgerjury	blz 6
- Corruptie	blz 7
- Conclusie	blz 8
- Referenties	blz 10

- Samenvatting:

In dit document:

Gaan we kort in op de geschiedenis van ons politiek systeem, de zogenaamde “representatieve democratie” (België).

- zien we hoe een revolutie die een “electorale aristocratie” aan de macht bracht een “democratie in naam” werd maar een “particratie” in werkelijkheid, en waarom dit niet duurzaam is.

- definiëren we de fundamentele politieke rechten van de burgers in een directe democratie

- herkennen we het risico voor een evolutie naar totalitarisme en dictatuur.

- bekijken we de basis elementen van de oude “Atheense democratie” die bestond uit het wetgevend beslissingsrecht van de burgers en het gebruik van loting in het politieke systeem, en hoe deze instrumenten vandaag gebruikt, of kunnen gebruikt worden.

- leggen we uit hoe loting riskeert in handen te vallen van de gevestigde machten of niet evalueerbare specialisten en dit ten koste van de geloofwaardigheid en integriteit van het loting systeem zelf. Sommige voorstellen gaan in de richting van een klerokratie (type van oligarchie).

- onderzoeken we het, voor het wetgevend niveau, ongepast ontwerp van sommige instrumenten met loting in een of andere vorm of combinatie. Inbegrepen de instrumenten voor de beïnvloeding van wetgeving.

- stellen we de componenten voor van een definitie voor het “beeld van de samenleving” of “mini public”, aangeduid door loting, om suggestieve naamgeving en misleiding te vermijden.

- tonen we aan hoe en waarom de democratische instrumenten van referendum en petitie voor het hoognodig “sociaal kapitaal” zorgen en waarom de technologische evolutie een bedreiging kan vormen.

We presenteren een conclusie met enkele algemene constructies en verwijzen naar onze vorige voorstellen als richtlijn.

- Inleiding

Voor hen voor wie psychologie een onbekend terrein is, zoals voor mij, is volgende, enigszins beperkte, definitie gebruikt voor het opstellen van dit document:

psychologie: het onderzoeken van wat mensen motiveert, hoe ze zich in groep gedragen en hoe emoties en gedrag tot stand komen.

Tijdens mijn kennismaking met “directe democratie”, die gestart is met de deelname van een nieuwe politieke partij in 1999 aan de Federale verkiezingen *¹, ben ik mij altijd blijven afvragen waarom zo veel mensen een afkeer krijgen van ons politiek systeem, de zogenaamde “representatieve democratie”, en waarom de “directe democratie” in staat zou zijn om daar een antwoord aan te geven.

Recent is daar dan de vraag bijgekomen of, en waarom, directe democratie het afglijden naar een dictatuur, autoritair of totalitair regime zou kunnen vermijden.

Dat de afkeer voor “democratie” steeds verder toeneemt heeft ook als reden dat onder meer politici, academici, schrijvers en journalisten ons politiek systeem onterecht een “democratie” blijven noemen terwijl het in feite, van bij zijn ontstaan, een “electorale aristocratie” is *². Deze “electorale aristocratie”, met enkele “democratische elementen” die na lange strijd zijn afgedwongen zoals bij voorbeeld het algemeen stemrecht, is dan verder geëvolueerd naar een particratie *³.

De verdere evolutie naar democratie is onder meer door de wereldoorlogen (1914-1918 / 1939-1945) in de meeste Europese landen zo goed als stilgevallen *⁴. Het politieke systeem is dan wel verder blijven evolueren naar democratie in enkele landen en staten zoals Zwitserland, de helft der staten in de US en nog enkele andere landen *⁵.

– Het eerste fenomeen dat aangeduid werd als “oorzaak” van de afkeer voor ons politiek systeem was de “particratie”, de politieke machtsovername door de politieke partijen.

– Vervolgens werd duidelijk dat de zogenaamde “representatieve democratie” helemaal geen democratie is maar dat de benaming “democratie” gebruikt wordt als verkiezingspropaganda door politici die principieel tegen “democratie” gekant zijn. Het na de Frans/Amerikaanse revolutie geïnstalleerd politiek systeem is een elitaire “electorale aristocratie” *⁶. Het te pas en onpas verwijzen door onze politici naar “onze democratie” en “onze democratische waarden” is misleidende propaganda. De burger voelt echter aan, zonder altijd de werkelijke toedracht te kennen, dat ons politiek systeem gebaseerd is op een leugen*⁷ waardoor de afkeer enkel toeneemt.

– **Wat is “directe democratie”.**

Doorheen zijn lange geschiedenis is “directe democratie”, al kunnen de burgers per definitie zelf beslissen hoe dit systeem werkt, in zijn basisvorm vrijwel onveranderd gebleven.

Alhoewel wetgevende “town meetings” nog bestaan is dit in de meeste gevallen geëvolueerd naar **“het beslissend referendum op volksinitiatief”.**

- Het referendum is beslissend, er zijn geen uitgesloten onderwerpen. Meestal wordt beslist bij gewone meerderheid. In Zwitserland bestaat het systeem van “dubbele meerderheid” (kantons en burgers) dat door de jaren heen zijn aanvaardbaarheid (legitimiteit) heeft aangetoond. Met de dubbele meerderheid wordt een betere **spreading van de** geografische en culturele vertegenwoordiging **van in** de meerderheid nagestreefd. **X3**

- De beslissingswijze is een referendum waaraan elke kiesgerechtigde burger kan deelnemen. Deelname is vrij, er is geen opkomst quorum *⁸. Als men zelf niet gaat stemmen geeft men mandaat (volmacht) aan hen die wel gaan stemmen. In tegenstelling tot verkiezingen is het mandaat beperkt tot het onderwerp waarover beslist wordt, men weet dus op voorhand waarvoor men stemt ofwel mandaat geeft.

- Het referendum is uitsluitend op volksinitiatief.

Het “plebisciet” of “referendum op initiatief van de overheid” behoort niet tot de democratische instrumenten. X5

Er zijn verschillende specifieke toepassingen *⁹ maar die doen niets af aan het basisprincipe. **Een-uitzondering is- Zo is er bijvoorbeeld** het “verplicht referendum” dat de overheid verplicht om in sommige specifieke gevallen een referendum te organiseren, bv bij dringende wetgeving *¹⁰, een voorstel tot grondwetswijziging of de bekrachtiging van internationale verdragen.

Directe democratie verleend aan de burger drie te onderscheiden fundamentele burgerrechten:

- Het recht op het bepalen van de politieke agenda.

- Het beslissingsrecht.

- Het recht om bij niet deelname aan de stemming vrijwillig een beperkt mandaat te verlenen (in tijd en onderwerp), maar met beslissingsrecht, aan zij die wél gaan stemmen.

– Particratie, dictatuur, totalitarisme en “Directe Democratie”.

Het is duidelijk dat het systeem van “electorale aristocratie”, dat vaart onder valse vlag, door frustrerende machteloosheid *¹¹ een steeds toenemende afkeer opwekt waarvoor de burgers een uitweg zoeken. Niet zelden resulteert dat in een toenemend succes voor autoritaire partijen die meer macht voor de burger uitstralen en tegelijkertijd de gevestigde machten uitdagen, maar die een groot risico vormen om te evolueren naar een dictatoriaal of totalitair regime *¹² waarbij uiteindelijk de burger helemaal geen inbreng meer heeft en zichzelf als vrij individu vernietigd wordt.

Deze toestand is vergelijkbaar met de situatie van de terrorist die zichzelf vernietigd maar daar voldoening in vindt door het meenemen van een aantal mensen die, actief of passief, hem in de positie gebracht hebben van totale machteloosheid *¹³. Op die manier worden verkiezingen geen keuze voor een of ander programma maar een afrekening met het establishment *¹⁴.

Het is opmerkelijk dat we in het totalitaire regime dikwijls dezelfde onbaatzuchtige individuele inzet terugvinden als in de directe democratie, de individuele beslissingen zijn niet enkel ingegeven door het eigenbelang. Maar in het autoritaire regime is deze onzelfzuchtigheid destructief terwijl ze in directe democratie constructief is en gericht op het algemeen belang.

Deze evolutie naar het autoritaire regime wordt daarenboven nog in de hand gewerkt door de steeds toenemende sociale “atomisering” of individualisering van de burger. Deze atomisering heeft als gevolg dat het “sociaal kapitaal” vernietigd wordt *¹⁵.

– Sociaal kapitaal.

Sociaal kapitaal definiëren we als “kenmerk van sociale organisaties, zoals netwerken, normen en vertrouwen, die actie en samenwerking tot wederzijds voordeel vergemakkelijken” (Putnam 1993 p. 35). Ook is er verband tussen het “sociaal kapitaal” en het vertrouwen tussen de mensen onderling en het vertrouwen tussen de burgers en de overheid en zijn instellingen *¹⁶.

Het is duidelijk dat er voor de vorming van “sociaal kapitaal” vrijheid van vereniging samen met de vrijheid van meningsuiting een absolute en noodzakelijke voorwaarde is. Dit in tegenstelling tot dictaturen, autoritaire systemen en totalitarisme, die enkel een dogmatische starre ideologie toestaan.

– Democratie als oplossing.

Voor ons is de oplossing de evolutie naar “meer democratie” en meer bepaald de “directe democratie”.

De toets is de vorming of vernietiging van “sociaal kapitaal”.

Dit is niet nieuw maar de uitdagingen evolueren wel.

Hoe wordt in een directe democratie “sociaal kapitaal” gevormd.

– Het prille begin is een “onderwerp” waarvan een of meerdere burgers of een vereniging van oordeel is dat er een wetgevende beslissing noodzakelijk of wenselijk is, of dat een bestaande wetgeving moet gecontesteerd worden.

Dan begint de zoektocht in allerlei sociale contacten en netwerken naar de haalbaarheid van een eventuele actie.

Een “werkgroep” wordt gevormd, de strategie en campagnelijn wordt bepaald, en de actie komt op gang.

Soms vraagt het voorstel dat aan de burger zal voorgelegd worden een doorgedreven studie en voorbereiding, in sommige gevallen is het een werk van jaren en vraagt ook deze voorbereiding de inzet van vele honderden vrijwilligers^{*X1}.

~~Het eerste doel~~ De volgende actie is de opstart van de handtekening werving.

Voor elk referendum (behalve het “verplicht referendum”) dienen een aantal handtekeningen verzameld te worden, soms in een beperkte tijd. Deze handtekeningen worden dan door de overheid geverifieerd en als het opgelegde aantal handtekeningen behaald is wordt de referendum datum bepaald. ~~Soms is er nog het recht op een tegenvoorstel van de overheid, er wordt dan gelijktijdig gestemd op twee voorstellen.~~

De handtekening werving heeft ook nog bijkomende doelen. Er is de werving van actieve medewerkers, contactadressen voor verdere communicatie en fondsen werving. Dit zijn noodzakelijke bijkomende activiteiten om later het referendum slaagkans te geven. Zo wordt er aangenomen dat er voorafgaand aan het referendum, na het bekendmaken van de referendum datum, het maatschappelijk draagvlak geschat moet worden op een 70% van de stemgerechtigde burgers. Dit om na de acties van de tegenpartij, die op dat ogenblik nog moeten opstarten maar door de handtekeningswerving reeds wordt uitgedaagd, met meer dan 50% te kunnen eindigen.

Voor het beheer van de verkregen fondsen is het wellicht aangewezen aan afzonderlijke vereniging met rechtspersoonlijkheid (vzw) op te richten.

Zelf heb ik twee maal deelgenomen aan een handtekening werving en heb ik de dynamiek die daar van uitgaat kunnen ondervinden. Alhoewel het niet in mijn aard ligt onbekende mensen aan te spreken over een politiek onderwerp heb ik enkel maar positieve ervaringen. Ook werd er een heel systeem opgezet om de handtekening werving efficiënt te laten verlopen. Sommige mensen hebben daar een talent voor en verloopt de handtekening werving heel vlot (een gemiddelde van 30 handtekeningen per uur/man was realiseerbaar) en werd er een “back up” ploegje voorzien om de mensen op te vangen die meer uitleg wensten of de discussie wensten aan te gaan. Ook “deur aan deur” werd er gewerkt. Soms werd ik binnen gevraagd om meer uitleg te verschaffen of moest ik later terugkomen op een meer passend uur.

Een onvergetelijke ervaring die toch aantoonde dat mensen bereid zijn tijd en moeite te steken in een politiek onderwerp of actie die hen aanspreekt. Dit was volledig onverwacht.

We kunnen dus stellen dat de handtekening werving “op straat”, samen met de openbare en persoonlijke discussies, een belangrijk onderdeel zijn voor de vorming van het “sociaal kapitaal”.

Uiteraard zullen eventuele tegenstanders bij de start van het referendum ook hun standpunten dienen te verdedigen en starten ook deze campagnes.

Om dit alles te verwezenlijken zullen er tijdelijke, onderwerp gebonden, vrije samenwerkingsverbanden ontstaan die instaan voor de uitvoering van allerlei taken waaronder de verdediging van de standpunten en het voeren van discussies. Het is in ieders voordeel om de argumentaties aan het grote publiek voor te stellen en de discussie aan te gaan.

Deze aspecten zijn ook onderdeel van de vorming van verbindend “sociaal kapitaal”.

Er zijn met deze handtekening werving enkele problemen waarvan sommige een gevaarlijke evolutie in de hand werken ^{*17}. Er zijn natuurlijk de kosten voor de handtekening wervers zelf, zeker voor hen die in grote geografische gebieden werken, en die aanleiding gegeven hebben tot het “betaald handtekening werven”, vooral dan in de US. In Zwitserland bijvoorbeeld is dit betaald handtekening werven niet expliciet verboden maar het wordt niet gedaan, het wordt ook als onbetamelijk gezien.

De oplossing die soms voorgesteld wordt is het “digitaal” handtekening werven waarbij men op een website, meestal van de overheid, zijn persoonsgegevens en handtekening kan plaatsen, die dan ineens geverifieerd is, wat natuurlijk een aanzienlijk kost winst met zich meebrengt.

Deze evolutie belet echter niet enkel de mogelijke vorming van sociaal kapitaal maar ook de werving van medewerkers en fondsenwerving.

Het is dus essentieel om ook de technologische evolutie op een juiste wijze in te zetten.

De initiatiefnemers zouden bij voorbeeld kunnen beslissen om de digitale handtekening op een website slechts beperkt toe staan, bv enkel in afgelegen gebieden en/of via handtekening wervers die uitgerust zijn met een smartphone of tablet/laptop met Eid (elektronische identiteitskaart) lezer die een exclusieve en beveiligde toegang hebben tot de handtekening website. Voor de tegenstanders van identiteitskaarten, of het gebruik ervan, kan allicht een alternatief ontwikkeld worden (bv. een tijdelijke kaart voor “geregistreerd stemgerechtigde”,..).

Het succes van het referendum is mede afhankelijk van het opgebouwd “sociaal kapitaal” tijdens de voorbereiding en de handtekeningswerving, de werving van medewerkers en de verkregen sponsoring. Deze sponsoring vraagt ook bijzondere aandacht daar dit ook een van de zwakke punten is van de “directe democratie”. Directe democratie kan enkel functioneren binnen een wettelijk kader^{*18} dat dus onder andere ook de financiering moet behandelen. Een absolute financiële transparantie van het hele gebeuren lijkt ons fundamenteel. Er zou ook een beperking van de totale bedragen kunnen zijn. Uiteraard zijn spelregels zonder sancties nutteloos.

Ook de inzet van de openbare media kan gereguleerd worden om een zo groot mogelijke diversiteit aan het woord te laten. Een niet te onderschatten probleem in deze is het “gewicht” van de meningen en de mate en wijze waarop die bepaald worden. Een voorbeeld is de zendduur op openbare omroepen voor verkozen politieke partijen in verhouding tot het behaalde aantal stemmen bij voorgaande verkiezing. Essentieel is ook de bekendheid van de eigenaar van nieuwsmedia en de bescherming van dissidente stemmen ^{*19}.

Het referendum zelf is door zijn bindende aard wetgevend. De burger is soeverein, er is geen hogere beslissingsmacht. Uiteraard kan een onafhankelijke gerechtelijke macht haar rol spelen als bewaker van de spelregels. ***X2** Er wordt dan ook in sommige landen actie ondernomen om de politieke benoeming van rechters door politici af te schaffen ***X4**.

Daar het referendumsysteem onderwerp gebonden is, en niet ideologisch, bestaan de gevormde meerderheden steeds uit wisselende burgers. Een deel van de winnaars van vandaag bevindt zich bij de verliezers van morgen. Dit vraagt vertrouwen in de medeburgers (sociaal kapitaal) en is een stimulans voor redelijkheid. Beurtelings regeren en geregeerd worden is een oefening in voorzichtigheid en empathie.

Ook de grote maatschappelijke problemen worden desgewenst aan het beslissingsrecht van de politieke partijen onttrokken zoals bv immigratie, euthanasie en pensioenleeftijd ^{*20}. Het is ook belangrijk om op te merken dat in de meeste gevallen de onderwerp gebonden initiatieven de bestaande scheidingslijnen in de maatschappij overbruggen. Hoe groter de diversiteit hoe meer er samengewerkt zal moeten worden. Daar de directe democratie een meerderheid systeem is zou men verwachten dat traditionele minderheden tegenstanders zijn van dit systeem. Uit de ervaringen blijkt echter dat ook voor minderheden het systeem van directe democratie ook hen toegang geeft tot bepaling van de politieke agenda en de publieke verdediging van hun specifieke belangen^{*21}. Het meerderheidssysteem wordt maar problematisch als een bepaalde groep altijd tot “de verliezers” zou behoren wat wijst op een structureel probleem. **Het toepassen van het systeem van een dubbele meerderheid (in oa het Zwitsers systeem) geeft ook een garantie op een betere geografische en culturele spreiding van de “meerderheid”. X3**

Democratie kan zich enkel bevestigen en bestendigen door de aanvaardbaarheid (legitimiteit) van het “systeem” waarmee de beslissingen tot stand komen en de “redelijkheid” van de genomen beslissingen, vooral dan voor de verliezers. Vandaar dat het ook belangrijk is dat referenda veelvuldig gebruikt worden en, daar waar het systeem niet bestaat, op de laagste beslissingsniveaus (de gemeenten) ingevoerd wordt.

Daar de voorwaarden om een referendum te starten ook door de burgers beslist wordt, als zij dat wensen, komt men vanzelf tot een evenwichtig systeem.

Tijdens de procedure kan (in het Zwitsers systeem) de verkozen overheid ook een rol spelen door oa een eigen voorstel voor te leggen aan de initiatiefnemers. Bij aanvaarding kunnen deze dan het initiatief stopzetten. Ook kan de verkozen overheid een eigen voorstel meegeven in het referendum. Er wordt dan gelijktijdig gestemd over twee voorstellen. Er is dan nog een bijkomende keuzemogelijkheid voor in het geval beide voorstellen een meerderheid halen.

Een informatief referendum, of gelijkaardige initiatieven, hebben veel kans om enkel de frustratie te vergroten, zeker als het referendum gehaald wordt, maar de uitslag niet gerespecteerd wordt. Dit systeem vernietigt sociaal kapitaal.

– De volksraad of burger jury.

Een nieuwkomer (of teruggekeerd) in de democratische instrumenten is de volksraad (of jury) geheel of gedeeltelijk samengesteld door loting. Sommige voorstanders van dit systeem willen ook het wetgevend beslissingsrecht toekennen aan een dergelijke “volksraad” ^{*22}.

Momenteel onderscheiden we voornamelijk drie types ^{*23}

- De statistisch - en descriptief representatieve vergadering (beperkt of individueel deliberatief ^{*24}). Meestal gekarakteriseerd door een groot aantal deelnemers (500 – 1000 of meer). Stratificatie en selectie op objectieve kenmerken, soms proportioneel, (geslacht, woonplaats, ouderdom, stemgerechtigd, ..). Beeld van de samenleving (of mini-public).
- De deliberatieve vergadering. Groep deliberatie met als karakteristiek “grote diversiteit”, “maximale verscheidenheid”, enz.. in plaats van “representativiteit”. (Deze representativiteit wordt wel dikwijls geclaimd maar zelden gestaafd en gerealiseerd). Meestal een klein aantal deelnemers (15 – 100 ...). Selectie aan de hand van soms dubieuze vragenlijsten (opleiding, financiële situatie , politieke voorkeur, godsdienst, ras, beroep, tegenstrijdige belangen,..) met gerichte manuele correcties ^{*25} en dikwijls ongemotiveerde stratificatie, met een element van loting.
- Statistisch en descriptief representatief met ruime deliberatie ^{*26}.
Deliberative Polling®
Met evaluatie van elk stadium uitgevoerd met gepubliceerde wetenschappelijke methodiek.

Door gebrek aan normering, ook voor de omringende instellingen van de volksraad/Jury (opdrachtgevers, organisatoren, organisatie comité, externe bedrijven, piloot comité, facilitatoren, enz..), en “Code(s) voor goede praktijk” ^{*27} zijn de huidige “volksjury's”, al dan niet geheel of gedeeltelijk aangeduid door loting, bedenkelijk van uitvoering en eerder schadelijk voor het instrument op zich. Zij zijn arbitrair samengesteld, zonder motivering van hun werkwijze en gebruikte begrippen (representatief, statistisch – descriptief representatief, proportioneel, individueel of groep deliberatief, maximale diversiteit, ..), een bedenkelijk en/of oncontroleerbaar loting systeem gemengd met arbitraire selectie, gevoelig voor manipulatie en financieel ondoorzichtig ^{*28}.

Ongeacht of vragenlijsten over uw godsdienst, politieke overtuiging, ras, enz... aanvaardbaar zijn, of betrouwbare resultaten zouden geven, om een selectie uit te voeren, is het duidelijk dat de claim voor descriptieve en proportionele representativiteit onderbouwd moet worden.

De claim van "representativiteit" heeft dus verschillende aspecten die behandeld moeten worden. Bijkomend aan het gebruikte **selectie systeem**, en de **kwaliteit van de uitvoering**, zijn er de aspecten van "**statistische representativiteit** (foutmarge en betrouwbaarheid)", "**descriptieve representativiteit** (met objectieve criteria: ouderdom, geslacht, regio van residentie)" en de **keuze van de strata** en hun "**proportionaliteit**". Alle elementen **tezamen** kunnen de claim van "**beeld van de samenleving**" of "**mini public**" legitimeren.

Er was ook een voorstel in een van de staten van de US (Californië) om vanaf een bepaalde verworven handtekening drempel een "geloot burgerpanel" te laten oordelen of een referendum gewettigd zou zijn^{*29}. Voor een kleine onbemiddelde organisatie die een probleem heeft in het behalen van het volledig handtekeningen quorum lijkt dit een aantrekkelijk voorstel maar laten we niet vergeten dat het referendum zelf een nog grotere inspanning vraagt dan de handtekening werving. Ons lijkt een subsidiëring van de overheid (eventueel aan te vragen na een geslaagde handtekeningswerving) in dit geval een mogelijk betere oplossing. Vergelijk bijvoorbeeld met de Franse presidentverkiezingen of de partijsubsidiëring in België.

Men zou ook kunnen overwegen om bij het niet halen van de handtekeningsdrempel, maar men toch een aanzienlijk maatschappelijk draagvlak kan aantonen, de inrichters de optie te geven om het onderwerp voor te leggen aan een gelote burgerraad die alsnog kan beslissen om een referendum op te starten. Zelfs al is de kans dan groot dat het referendum niet gehaald wordt, een tweede referendum kan dan, afhankelijk van de uitslag van het eerste referendum, een betere slaagkans hebben.

Met mogelijke uitzondering van enkele onderdelen (bv de georganiseerde burger inspraak) is er van de vorming van "verbindend" sociaal kapitaal geen sprake. Het zal de burger ook weinig of niets uitmaken of een ongewenste wetgeving opgedrongen wordt door een "geïnformeerd" geloot burgerpanel, of verkozen vertegenwoordigers in de zogenaamde "representatieve democratie".

Uiteraard kan loting gebruikt worden voor allerhande doelen en toepassingen in allerlei ontwerpen^{*30}. Deze ontwerp mogelijkheden is een van de aantrekkelijke aspecten van loting, maar juist dit aspect is niet geschikt voor het wetgevend niveau.

Uitgevoerd volgens de "regels van goede praktijk" kan de burgerraad aangesteld door loting, als democratisch instrument, een goede aanvulling zijn aan democratie.

Als beslissingsinstrument is het een bepaald type van oligarchie (een kléocratie, van "κλήρωτήριο" of kleroterion) en geen democratie^{*31}.

– Corruptie

Uit de literatuur^{*32} weten we dat "sociaal kapitaal" ook een keerzijde kan hebben. Criminele organisaties kunnen gebruik maken van sociaal kapitaal", maar dan met negatieve gevolgen voor de samenleving, om hun doelstellingen te bereiken. Minder uitgebreid onderzocht is de relatie van "sociaal kapitaal" en corruptie. Om corruptie tegen te gaan door al te sterke en corruptieve bindingen heeft het systeem van aanstelling door loting goede referenties. Wel moeten dan de regels voor "goede praktijk", aangepast aan de specifieke toepassing, strikt nageleefd worden. Goed uitgevoerd zijn door loting aangestelde instellingen de manier bij uitstek om corruptie te beperken. Op die manier kunnen de voordelen van beide systemen, "directe democratie" en "aanstelling door loting", gecombineerd worden.

Een eerste poging in Zwitserland om de binding tussen politieke partijen en het juridisch systeem te doorbreken was het referendum over het aanstellen van rechters van het "Federaal hof" bij middel van loting^{*33}. Het referendum is niet geslaagd, het was dan ook baanbrekend voor de Zwitserse samenleving, en kon rekenen op de ontketende tegenstand van de "gevestigde machten". Ook in een democratie is de strijd om de macht nooit gestreden. Het is duidelijk dat een onafhankelijke pers met vrijheid van meningsuiting en een politiek ongebonden juridisch systeem, dat symbool staat voor de scheiding der

machten, basisvoorwaarden zijn voor een bloeiende democratische samenleving. Bijkomend is een wettelijke regeling voor “klokkenluiders” en “lobbywerk” op alle bestuurlijke niveaus noodzakelijk *34.

– Conclusie

Politieke instrumenten of technologische innovatie op het politiek domein moeten getoetst worden aan hun potentieel om sociaal kapitaal te vormen of te vernietigen.

De eenvoud van deze regel maakt de toepassing ervan heel efficiënt.

Het blijven negeren van de vraag van de burgers voor beslissingsrecht werkt de frustratie door machteloosheid in de hand waardoor als enige uitweg een evolutie naar een autoritair regime overblijft.

Op politiek vlak ben ik nog steeds voorstander van het zogenoemde “Zwitser systeem”. Met enige aanpassingen is het toepasbaar op onze lokale omstandigheden. Ik ken geen enkel ander systeem dat meer de naam “democratie” waardig is. Natuurlijk is niet iedereen voorstander van “democratie” of gebruikt dezelfde definitie. Maar dat is een persoonlijke keuze.

Ook in het “Zwitser systeem” beslist de verkozen instelling over alle hen toegewezen onderwerpen die binnen het niveau van hun bevoegdheid vallen, maar de burgers zijn soeverein en kunnen de genomen beslissingen afwijzen en anders beslissen. De burgers hebben het eerste woord (agenda bepaling) en het laatste woord (bindend referendum), als zij dat wensen.

Natuurlijk kunnen we het loting systeem op de wetgevend niveaus integreren maar dan enkel als het hele systeem ontwikkeld en uitgevoerd wordt op een voor deze toepassing aanvaardbare wijze.

Wat we nodig hebben is een kleine maar goed gedefinieerde lijst van mogelijke instellingen van volksraden of burger juries, met de hen omringende structuren, die dan gebruikt kunnen worden de verschillende wetgevende niveaus en voor verschillende doeleinden.

Op die manier is het mogelijk dat de burgers zelf beslissen, als zij dat wensen, om de wetgeving toe te wijzen aan :

- Een permanente verkozen vertegenwoordiging als “electorale aristocratie” met enkele democratische elementen.

- Een goed ontworpen vertrouwenswaardige volksraad, als democratisch instrument, die bijeengeroepen wordt in vooraf bepaalde situaties.

Bv.

https://www.academia.edu/37894542/Loting_als_democratisch_systeem_voor_de_aanduiding_van_een_echte_volksvertegenwoordiging_ook_volksjury_genoemd_Criteria_en_voorstellen

Zowel op Nationaal als Europees vlak kan een volksraad bijeengeroepen worden door de burgers.

- Een goed ontworpen vertrouwenswaardige volksraad, als democratisch instrument, die bijeengeroepen wordt als resultaat van een petitie of referendum.

Bv.

https://www.academia.edu/42201754/Code_of_Good_Practice_for_allotted_mini_publics_involved_with_legislation

In this “Brexit” period (sept 2019) an example could be that, if the citizens in the UK had the power to decide themselves if they wish to do so, a petition about Brexit could be launched to demand a “decisive referendum” or a “ Level 1 Citizens Assembly”

Het blijft echter het recht van de burgers om beslissingen of voorstellen van deze instellingen te aanvaarden of te verwerpen.

Bij deze danken we iedereen die gereageerd heeft op de vorige edities van dit document en zo deze publicatie heeft mogelijk gemaakt.

Paul Nollen <https://independent.academia.edu/PNollen>

www.meerdemocratie.be

stichtend lid van Democracy International <https://www.democracy-international.org>

Referenties:

*1 Vivant www.vivant.org/en

Vivant also promotes direct democracy, by which the population can express its views on major questions of governance, independent of political persuasion.

*2 Aristocratie <https://www.cambridge.org/core/books/abs/principles-of-representative-government/democratic-aristocracy/769EA90584EE8024F1DB5A0DDEC0853C> – Bernard Manin

The American debate of 1787 was thus the last occasion on which consideration was given to the possible presence of aristocratic features in systems based on free elections. That debate in fact marked both a turning-point and a certain advance in the understanding of what political theorists had long been saying. In the first place, whereas philosophers from Aristotle to Rousseau had argued that election was aristocratic by comparison with lot, neither the Anti-Federalists nor the Federalists had selection by lot in mind. Both camps believed that elections select individuals who are in some way superior to those who elect them. It was in this phenomenon that they saw the aristocratic dimension of the elective method

*3 Particratie <https://www.meerdemocratie.be/particratie-de-heerschappij-van-de-politieke-partijen>

Particratie is een regeringsvorm waarbij men meestal wel met verkozen volksvertegenwoordigers werkt, maar waarbij de wetgevende macht onrechtstreeks uitgeoefend wordt door de politieke partij(en). In sommige gevallen zijn dit maar enkele personen binnen de partij.

*4 Rond de eeuwwisseling (1900) stak vanuit Europa de “directe democratie” de oceaan over om in Oregon voet aan wal te zetten en zich van daar uit verder te verspreiden.

<https://www.oregonlegislature.gov/lpro/Publications/Background-Brief-Direct-Democracy-in-Oregon.pdf>

The U.S. state of Oregon is one of the many states in the United States that has direct democracy in the form of initiatives and referendums. Oregon residents introduced this system in 1902 with a ballot measure. Nationwide, referendums and initiatives became known as the "Oregon System" of direct government.

[William S. U'Ren – Ballotpedia https://ballotpedia.org/William_S._U%27Ren](https://ballotpedia.org/William_S._U%27Ren)

The desire for direct democratic tools, like the ballot initiative, was simmering in Oregon before U'Ren came along. Many Oregonians perceived state government as corrupted by *special interests* in the timber, railroad, utilities and banking industries. One group calling for reforms was the Milwaukie Alliance, based in the German and Swiss-populated village of Milwaukie, Oregon, and an affiliate of the Farmers' Alliance Party. The alliance studied the idea of direct democracy in J.W. Sullivan's *Direct Legislation by the Citizenship Through the Initiative and Referendum*, a text outlining the effectiveness of direct democracy in Switzerland. Members of the alliance were inspired and determined that direct democracy could help root out government corruption. Being that Milwaukie had a predominantly Swiss population, many people heard of and were receptive to direct democracy.

In België was er de “Verklaring van Quaregnon” (Belgische Werklieden Partij – BWP) als intentie voor de verdere evolutie naar democratie:

<https://www.marxists.org/nederlands/thema/geschiedenis/quaregnon.htm>

Verklaring van Quaregnon 1894

– Politiek Programma

4. Rechtstreeksche wetgeving.

Recht van volksinitiatief en referendum, in wetgevende, provinciale en gemeentelijke zaken.

*5 De evolutie van referenda wereldwijd

https://www.democracy.uci.edu/files/docs/conferences/grad/Boyd_Referenda%20around%20the%20World.pdf

*6 Electorale aristocratie

https://www.researchgate.net/publication/334260418_Sortition_and_Democratic_Principles_A_Comparative_Analysis

Nowadays there is a dangerous trend to reduce “democracy” to “election”, but sortition gives us an opportunity to rethink election and its history. Manin shows that sortition was seen as democratic and election as oligarchic but that the Founding Fathers in the United States and the Revolutionary in France actually hated democracy and created the representative government against it. They chose election for selecting the representatives to create an elected aristocracy, socially distinct from the people. Later the word democracy was used as a propaganda tool by politicians, notably Andrew Jackson, in order to seduce electors and that our regimes change their names to “representative democracies”.

*7 http://classiques.uqac.ca/contemporains/dupuis_der/francis/esprit_anti_democratique/esprit_anti_democratique.html

Se réclamant de la « démocratie » – sans toutefois donner plus de pouvoir au démos –, les représentants de nos systèmes politiques n'ont pas seulement piégé le peuple qu'ils prétendaient servir, c'est la langue elle-même qu'ils ont trahie : comment désormais mettre à jour l'anti-démocratisme des discours, des pratiques, des systèmes et des hommes politiques rangés sous

l'étiquette de « démocrates » ? Le glissement de sens qu'a connu le mot « démocratie » constitue sans doute le principal coup de maître de la propagande politique moderne.

*8 EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION)
CODE OF GOOD PRACTICE ON REFERENDUMS

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2007\)008rev-cor-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2007)008rev-cor-e)

p14:

III. Specific rules

7. Quorum

It is advisable not to provide for:

- a. a turn-out quorum (threshold, minimum percentage), because it assimilates voters who abstain to those who vote no;
- b. an approval quorum (approval by a minimum percentage of registered voters), since it risks involving a difficult political situation if the draft is adopted by a simple majority lower than the necessary threshold

7. Quorum

p 23:

50. Based on its experience in the area of referendums, the Venice Commission has decided to recommend that no provision be made for rules on quorums.

51. A turn-out quorum (minimum percentage) means that it is in the interests of a proposal's opponents to abstain rather than to vote against it. For example, if 48% of electors are in favour of a proposal, 5% are against it and 47% intend to abstain, the 5% of opponents need only desert the ballot box in order to impose their viewpoint, even though they are very much in the minority. In addition, their absence from the campaign is liable to increase the number of abstentions and thus the likelihood that the quorum will not be reached. Encouraging either abstention or the imposition of a minority viewpoint is not healthy for democracy (point III.7.a). Moreover, there is a great temptation to falsify the turn-out rate in the face of weak opposition.

52. An approval quorum (acceptance by a minimum percentage of registered voters) may also be inconclusive. It may be so high as to make change excessively difficult. If a text is approved – even by a substantial margin – by a majority of voters without the quorum being reached, the political situation becomes extremely awkward, as the majority will feel that they have been deprived of victory without an adequate reason; the risk of the turn-out rate being falsified is the same as for a turn-out quorum.

*9 (PDF) The Potential of Direct Democracy: A Global Measure (1900–2014) (researchgate.net)

https://www.researchgate.net/publication/305079160_The_Potential_of_Direct_Democracy_A_Global_Measure_1900-2014

Description:

- *Popular initiatives (PI)* A popular initiative is a bill, statute, or constitutional amendment supported by a group of citizens that offers an alternative to the status quo. Citizens are allowed to decide directly at the ballots on matters of concern to them, without the consent of the country's main political officials. They therefore serve as a proactive institution on certain topics.
- *Referendums (RF)* Unlike popular initiatives, optional referendums allow citizens to reject a law passed by the legislature (the "people's veto" in US jargon, also sometimes called a "popular referendum" (Donovan 2014)). Citizens move second, i.e. they react to a previous move by the authorities. It is a "defensive" instrument in the hands of citizens, par excellence.
- *Obligatory referendums (OR)* These are, in most cases, limited to certain specific topics in the constitution or—as in Switzerland, Uruguay, and even all but one of the American states (Delaware)—to an amendment of the constitution. Strictly speaking however, it is not a right the population uses in any active way. Rather, it is a defensive right or a veto right.
- *Authorities' plebiscites (PL)* Plebiscites are those mechanisms of direct democracy that allow authorities to pose a question to the citizenry to answer. These institutions are not necessarily related to popular sovereignty in its traditional sense, which is why some scholars claim that they cannot even be characterized as belonging to the direct democratic world (Kaufmann and Waters 2004).⁴ Though leaders can use plebiscites perversely, during the vote itself citizens exercise their sovereignty and are thus still fulfilling the definition of MDD provided above.

*10 https://second.wiki/wiki/dringlichkeitsrecht_schweiz

In the Swiss Confederation, one speaks of **urgency law** when a federal body (Federal Assembly or Federal Council) can provisionally legislate in an accelerated process because of temporal urgency before the higher-level body (people or Federal Assembly) can make a final decision.

The Federal Assembly can *urgently declare a federal law* and put it into effect immediately. The possibility of an optional referendum remains; the suspensive referendum, which usually postpones the enactment, becomes a subsequent (abrogative) referendum in this special case.

<https://swissvotes.ch/attachments/e25c2fa01701b5273404ea834aa40a7d92d9eea0eaffcd2346a7db2b79c339fb>

Erfolgreiche Initiative setzt den Dringlichkeitskompetenzen des Parlaments Grenzen Angenommen: Volksinitiative «für die Rückkehr zur direkten Demokratie»

*11

https://www.researchgate.net/publication/323708579_Beasts_and_Gods_How_Democracy_Changed_Its_Meaning_and_Lost_Its_Purpose

How Democracy Changed Its Meaning and Lost Its Purpose Roslyn Fuller ... By contrast, in Athens no citizen was reduced to a situation so powerless that he had to ask another person to try to influence the Assembly on his behalf. ... Today, however, it is all too apt to result only in frustration.

*12 Een dictatuur of alleenheerschappij is een regeringsvorm waarin alle macht bij één persoon of bij een kleine groep mensen, bijvoorbeeld een politieke partij, junta of familie berust. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dictatuur>
Totalitarisme is een politiek systeem waarbij de gehele maatschappij ondergeschikt wordt gemaakt aan het staatsidee en de politiek de gehele samenleving tot in de diepste geledingen doordringt. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Totalitarisme>

*13 Walter A. Davis, DEATH'S DREAM KINGDOM: THE AMERICAN PSYCHE SINCE 9-11, at 154-44 (2006).
Terror's origin is a feeling of inner powerlessness. Its purpose is to reverse that condition by reducing others to it.

*14 <https://www.meerdemocratie.be/de-stad-der-zienden>

Bij gemeenteraadsverkiezingen in een niet nader genoemd land stemmen in de hoofdstad 83 procent van de kiezers blanco. De machthebbers geraken in paniek. In zijn bekende stijl slaagt Saramago erin een erg actueel onderwerp, namelijk de vraag wie in een hedendaagse democratie de macht heeft, in een spannend literair werk te gieten. Wie zal de strijd winnen?

*15 https://www.academia.edu/35662807/On_social_Atomization_its_pleasures_and_its_discontents_revised
On social Atomization, its pleasures and its discontents (revised).

In the early fifties, Hannah Arendt not only considered social atomization as one of the key conditions and components of totalitarianism but she saw very clearly the consequences of it.

<https://lifeclub.org/books/the-origins-of-totalitarianism-hannah-arendt-review-summary>

The next step for the pan-nationalist movements was totalitarianism, as they used the masses to reveal a fatal flaw in democratic systems.

Those still involved in the politics of democracy made the big mistake of believing the masses to be inconsequential. As far as they were concerned, these populists were incapable of making a difference, since most of them didn't vote in elections, even if they had the right to do so. But it wouldn't be long before this belief was proven dreadfully wrong.

Remarkably, the leaders of the totalitarian movements in Europe got the masses so engaged that they became voters, and allowed these leaders to gain enough political power to demolish the democratic process and eliminate the chance of any new political rivals.

It's important to recognize the real flaw that led to this development: totalitarianism is given an open invitation to assume power when democracy fails to represent the majority of the people truly. So, when the majority of the population feels disenfranchised and isn't politically engaged enough to vote, don't be surprised if someone takes advantage of this and makes his voice heard in order to bring revolutionary change.

*16 <https://www.socialcapitalresearch.com/putnam-on-social-capital-democratic-or-civic-perspective/>

Robert David Putnam (1941-) is an American political scientist most famous for his controversial publication *Bowling Alone*, which argues that the United States has undergone an unprecedented collapse in civic, social, associational, and political life (social capital) since the 1960s, with serious negative consequences. Putnam is generally credited with popularized the term social capital.

Putnam treated social capital as a public good—the amount of participatory potential, civic orientation, and trust in others available to cities, states, or nations (Putnam 1993, 2000). This contrasts with Bourdieu's theory of social capital, with Coleman's definition somewhere in the middle. In Putnam's conceptualisation social capital is elevated from a feature of individuals to a feature of large population aggregates. Social capital becomes a collective trait functioning at the aggregate level.

Putnam made the argument that social capital is essentially the ‘amount’ of ‘trust’ available and is the main stock characterizing the political culture of modern societies. For Putnam (1993 p. 35; 1993) social capital refers to ‘features of social organizations, such as networks, norms and trust that facilitate action and cooperation for mutual benefit’. Putnam follows Coleman’s belief that social capital is a quality that can be a facilitator of interpersonal cooperation. In Putnam’s view, such a feature can be considered an aggregate trait to such a degree that it can become automatically comparable across cities, regions and even countries.

- https://democracy-international.org/sites/default/files/PDF/Publications/2007-05-01_dutch_direct_democracy-nl.pdf

Jos Verhulst & Arjen Nijeboer DIRECTE DEMOCRATIE sociaal kapitaal, democratie en federalisme

Er bestaat blijkbaar een ijzersterk verband tussen burgerzin, economische prestatie en efficiëntie van het publieke bestuur. In gebieden waar meer burgerzin heerst, bloeit de economie en werkt het bestuur efficiënt. Putnam onderzocht en elimineerde verschillende alternatieve verklaringen en besloot dat burgerzin of ‘civicness’ een oorzakelijke rol speelt.

In relation to our particular study the “Oxford” definition seems also appropriate:

– <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100514968>

Social Capital: The processes and conditions among people and organizations that lead to their accomplishing a goal of mutual social benefit, usually characterized by interrelated constructs of trust, cooperation, civic engagement, and reciprocity, reinforced by networking.

– <https://www.puttingourdifferencetowork.com/pdf/j.1467-9477.2007.00176%20Putnam%20Diversity.pdf> (p 143)

Putnam has made an important distinction between bonding (or exclusive) social capital and bridging (or inclusive) social capital

– The OECD Statistics Directorate has undertaken a project to review the Measurement of Social Capital. The aim of this project, which was funded by the European Commission (DGEMPL), has been three-fold: i) to assess how the notion of “social capital” has been conceptualised in the research literature; ii) to detail how it has been measured in national and international surveys; and iii) to identify priority areas for statistical development. <https://www.oecd.org/sdd/social-capital-project-and-question-databank.htm> The main outputs of the project are a report, which has been published as an OECD Working Paper, and a question ‘databank’, which are both available

*17 <https://linactuelle.fr/2019/06/19/francis-dupuis-deri-assemblees-populaires/>

Les gens ne s’assemblent pas pour le plaisir de s’assembler, il faut qu’il y ait quelque chose en jeu : un conflit, une crise, du commun à autogérer collectivement.

.... Le référendum d’initiative citoyenne est d’autant plus intéressant que la question peut être posée par la société civile, ce qui permet de contourner d’une certaine manière l’élite parlementaire – l’aristocratie électorale – et les partis. Mais les expériences de la Californie et de la Suisse, pour évoquer deux cas où les référendums s’inscrivent dans la vie politique ordinaire, sont fortement marquées par le contexte socio-économique capitaliste. Toutes les forces sociales n’ont pas la même capacité financière, entre autres, de produire et diffuser leur message et de mener campagne pour ou contre telle question. Les partis peuvent aussi peser de leur poids lors des campagnes référendaires.

Le référendum d’initiative populaire est aussi problématique, de mon point de vue, parce qu’il donne l’impression à la population de pouvoir s’exprimer politiquement, ce qui réduit d’autant la légitimité, aux yeux d’une bonne part de la population, des manifestations de rue et des actions plus turbulentes.

*18

https://www.academia.edu/37352986/Direct_Democracy_on_the_Blockchain_The_Extension_of_Popular_Sovereignty_by_Technological_Means

The extension of Popular Sovereignty by Technological Means without a proper regulatory environment MDDs (Mechanisms of direct democracy) could be subjected to powerful groups (Altman 2011: 42; Ruth et al. 2017: 3). Therefore, appropriate legal frameworks must be developed to safeguard the institution from selfish motivations; strong rule-of-law is one of the key factors for successful expansion of MDDs (Whitehead et al. 2017: 215; Altman 2011: 59).

The third topic is about fairness: the will of the majority leaves a minority dissatisfied by establishing a ‘zero-sum game’ (Altman 2011, p. 43). Moreover, MDDs’ utility in extreme polarization is rather questionable and by being inherently reactionary, they may cause unnecessary social tension and instability by the erosion of political unity (Altman 2011: 44; Ruth et al. 2017: 3; Thomas 1984: 229). On the other hand, as Asimakopoulos reminds one, democracy by definition is a majoritarian system; in fact, the problems begin when a minority (typically one with economic power) takes over representative institutions. Therefore, “violating the concept of majority rule is a violation of democracy itself” (Asimakopoulos 2014, p. 84).

*19 <https://www.access-info.org/media-ownership-transparency/>

Defending and Promoting the Right of Access to Information in Europe

– <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/media-freedom>

<https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2022/06/high-level-panel-discussion-countering-negative-impact>

First, we need to deepen our understanding and knowledge: we need more research on how the digital sphere has transformed media and information flows; on how best to build public trust within this environment; and on how different actors can contribute to countering disinformation operations.

Second, as recognized by the resolution that mandated this panel, we must ensure that all discussions are framed by human rights norms. Shortcuts do not work here: censorship and broad content take-downs are an ineffective and dangerous response.

– <https://rm.coe.int/platform-protection-of-journalists-annual-report-2022/1680a64fe1>

Media capture, the indirect control of private media by a government via its cosy relations with - or pressure on- media owners and vested interests, has not abated. Governments have deployed the full range of instruments, and in particular arbitrary powers to allocate subsidies, advertising, public contracts, to reach that goal. The result is the consolidation of a powerful government-friendly media system which frames the national discourse and excludes opposition or dissident voices.

...

The Public Service Media's (PSM) role has long been recognised by the Council of Europe.¹²² Their values (universality and diversity), their editorial guidelines (which include impartiality and accuracy)¹²³ and their standards related to their remit, funding and governance, including in the online and platform environment, should make them indispensable institutions in truly democratic societies. Well-funded, independent PSM are generally associated with healthy democracies.

...

Even in countries which formally adhere to European standards of public media independence, political parties in government have used public broadcasting to denigrate their opponents and seek to mould public opinion to help them win elections

*20 <https://www.theguardian.com/world/2020/sep/27/swiss-voters-reject-curbs-on-eu-immigration-switzerland-referendum>

Swiss voters have resoundingly rejected an attempt to tear up the country's agreement with the EU on the free movement of people, in a referendum that echoed the Brexit vote.

<https://www.bbc.com/news/world-europe-13405376>

Voters in Zurich, Switzerland, have rejected proposed bans on assisted suicide and "suicide tourism".

<https://www.swissinfo.ch/eng/swiss-set-to-vote--again--on-pension-reform/46792450>

Swiss voters are to get a fresh chance to decide on reforming their increasingly underfinanced state pension system under a proposal that would raise both men's and women's retirement ages from 65 to 66 and then be linked to life expectancy.

*21 [Winning without Victory? The Media Coverage of Minority Affairs in Swiss Direct Democratic Campaigns | SpringerLink](https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-531-94304-6_14)

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-531-94304-6_14

Theorists of direct democracy have often argued that people's rights show indirect effects in addition to the mere results of popular votes (Kirchgiesser, Feld & Savioz 1999; Kriesi 2005; Linder 1999; Mockli 1995). Thus, popular votes are not only decision-making processes, they also have indirect effects on the political system, most notably the activation of a public debate about social issues. Accordingly, the agenda-setting function of popular votes is one example of their secondary effects. Popular votes function as an opportunity to articulate and deliberate legitimate interests and claims of parts of society - no matter what the outcome of the popular vote will be. The communication and deliberation on an assumed minority issue is just one aspect of the indirect effects of initiatives and referendums. Furthermore, it is especially minority positions - which at this point i.e. the phase of deliberation are thought to have no chance of winning the ballot - which get into people's minds. They may attract attention in the public and the media and cause lively discussions. This may lead to a change in public opinion in the long run as people become more and more acquainted with the issue. People become primed - and even if the initiative or referendum fails the quorum, the subject has become well known and the issue can be raised again and potentially decided on in a vote at a later point. Agents of such minority issues believe in the power of public communication and deliberation and hope for a longterm agenda setting and framing process which may finally transform minority into majority positions (Mockli 1995, 9-10). As a result, minority interests may stand to benefit (in terms of public attention and understanding) from a popular vote - even if they lose the race at the polls.

https://www.researchgate.net/publication/26592571_Democracy_and_Power-Sharing_in_Multinational_States_Thematic_Introduction

With a very interesting study of the multilingual cantons in Switzerland (especially for us here in Belgium) from Nenad Stojanovic : Direct Democracy: a Risk or an Opportunity for multilingual Societies? The Experiences of the Four Swiss Multilingual Cantons.

P124: *Nenad Stojanović takes up the question of whether power-sharing and direct democracy are compatible. As Switzerland is not only a prototype of consociational democracy but also the country with the most frequent use of referendums, it is an obvious case, but different from much of the literature, Stojanović looks at the regional level. In each of the four Swiss multilingual cantons, one controversial referendum on language or minority representation is examined. The findings are that, as many feared, linguistic differences are exaggerated in referendum campaigns, that identity-based issues are amplified in the media, and that communal majorities normally prevail. However, in the end, the conclusion is tentatively positive, as*

referendums on sensitive minority issues are rare and do not result in any real conflict. This conclusion corroborates other accounts of Swiss politics that observe a symbiosis between direct democracy and power-sharing (Vatter 1997).

*22 Voor sommige auteurs behoort de volksraad aangeduid door loting tot de “directe democratie”. Alhoewel het een “representatief systeem is” is het enkel representatief als geheel. De deelnemers individueel vertegenwoordigen enkel zichzelf en kunnen en kunnen niet de vertegenwoordiging claimen zoals een verkozen volksvertegenwoordiger. Het is eerder een “peer-to-peer” (gelijke naar gelijke) systeem. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1928927 - Keith Sutherland

<https://www.bmartin.cc/pubs/99rsip.pdf>

Random selection can be used to promote both small-scale and large-scale political participation, from a tiny exercise in street improvement to a national electoral system. Like election, it needs to be used sensibly, with appropriate controls to ensure best operation

https://www.academia.edu/37894542/Loting_als_democratisch_systeem_voor_de_aanduiding_van_een_echte_volksvertegenwoordiging_ook_volksjury_genoemd_Criteria_en_voorstellen

Een politiek systeem met loting bevat verschillende methoden die met de nodige deskundigheid ingezet kunnen worden. Gezien de complexiteit van het lotingsysteem, en de noodzaak om de geloofwaardigheid niet in het gedrang te brengen, is bij politieke projecten een hoge kwaliteitsstandaard essentieel en is wetenschappelijke begeleiding en evaluatie noodzakelijk.

https://www.academia.edu/76201701/Een_Senaat_aangeduid_door_loting_Uitgave_2022_01_19

Voor de meeste voorstellen vinden we de benaming 'Senaat' niet passend. Een goed voorbeeld van wat een verkeerde benaming kan aanrichten is de benaming 'democratie' voor ons politiek systeem.

<https://delibdemjournal.org/article/id/428/> Bouricius T., (2013) “Democracy Through Multi-Body Sortition: Athenian Lessons for the Modern Day”, *Journal of Public Deliberation* 9(1).

Mature Classical Athenian democracy is presented as a representative system, rather than the commonly described form of “direct democracy.” When viewed in this way, the commonly assumed problem of scale in applying Athenian democracy to modern nation states is solved, and principles and practices of the Athenian model of democracy continue to have relevance today.

*23 https://www.psa.ac.uk/sites/default/files/conference/papers/2017/Blind%20Break%20and%20Invisible%20Hand_0.pdf

p 12: Sortition is generally of marginal interest to deliberative democrats, as the emphasis is primarily on internal procedural issues (how to establish the ‘ideal speech situation’) rather than representativity. The ‘forceless force of the better argument’ is such that it matters little who gets to deliberate – Jon Elster is content with ‘citizens’ (Elster, 1998, pp. 1, 98) – so long as the group includes representatives of the previously-marginalised groups chosen by the sponsors of the deliberative forum

p16: Indeed it is hard to see what ‘descriptive’ representatives could do other than register their preferences/beliefs via voting (all votes carrying exactly the same weight), as the differences in the ‘illocutionary force’ of the speech acts of individual members of such an assembly would destroy its aggregate representativity. As Hanna Pitkin puts it: If the contemplated action is voting, then presumably (but not obviously) it means that the [descriptive] representative must vote as a majority of his constituents [i.e., those who resemble him] would. But any activities other than voting are less easy to deal with. Is he really literally to deliberate as if he were several hundred thousand people?

...

p 16 Epistemic and deliberative democrats seek to bridge the active/descriptive divide by combining sortition and small-group face-to-face deliberation. However they overlook the fact that small-group deliberation breaches the descriptive representation mandate on account of both the small numbers involved and the random (in the pejorative sense) biases introduced by imbalances in the speech acts of the participating individuals.

They also rely too heavily on the ability of the blind break to select political officials impartially, thereby ignoring the increased vulnerability to ex-post corruption for political functions other than indicating preferences via voting in secret. Epistemic and deliberative democrats are more concerned with the quality of the decision outcome and the procedural norms governing face-to-face deliberation, representativity not figuring very highly in their priorities.

*24 Het gebruik van burgerpanels (zgn. mini-publics) aangeduid door loting verspreid zich vrij snel wereldwijd. Nu hun toepassingen ook het wetgevend niveau bereiken, ook indirect, wordt het opstellen van een 'Code voor goede praktijk' noodzakelijk. Motivering: Er is een tendens vanuit sommige middens om de crisis van het electoraal representatief systeem, wat volgens ons een vertrouwenscrisis is, op te lossen met een ander systeem waarvan de toepassingsmodaliteiten die zij opleggen ook gebaseerd zijn op vertrouwen. Zo dreigt een waardevol democratisch instrument in diskrediet te gebracht te worden. (*Nederlandse versie niet volledig – zie verder uitgave in Engels*)

https://www.academia.edu/42201754/Code_of_Good_Practice_for_allotted_mini_publics_involved_with_legislation

As the use of mini-publics appointed by sortition are spreading around the world, and are reaching the legislative level, even

indirect, a code of good practice is essential. We know that all the criteria can't always be reached but we have to know at least what to aim for or how to refute well-founded criticism and protect a valuable democratic instrument.

"The mini-public was a great success".

- The opinion of the participants after the event is very important, for all kinds of reasons but also for public relations reasons for the organisations and companies involved. And this may have severe consequences. Specialised companies are highly qualified in the guidance of participants at such events. Participants are warmly welcomed, the importance of their participation is highlighted (self-esteem), their opinions on small and world problems are listened to carefully (ventilating frustration), with a snack and a drink in between (appreciation) and with a nice picture and publication of the event at the end of the exercise (satisfaction/pride)¹²³¹. There may well be a strong temptation to organise group deliberation while it is not appropriate and despite the possible serious drawbacks but it is undoubtedly more fun, individually more satisfying, more interesting and socially more accepted. But a mini-public is not for socialising, entertainment of the participants, nor is it for public relations for the organisations involved. It is a very demanding activity and can be compared with the work of a judicial Jury.

*25 Er is een grote verscheidenheid in toepassingen van "gelote panels", de eisen waaraan zij moeten voldoen zijn dus zeer verschillend. Bij de juridische toepassing van een door loting aangeduide Jury is "onbevooroordeeld" het voornaamste kenmerk en niet de "representativiteit".

https://www.researchgate.net/publication/334260418_Sortition_and_Democratic_Principles_A_Comparative_Analysis (Dimiti Courant) Impartiality appears as the most obvious quality of sortition, "the blind justice". This is probably why the oldest use of random selection still existing nowadays is the popular jury

Door het gebruik van loting in de juridische toepassing is er wel een "maximale verscheidenheid". De beoordelingswijze van het gewenste aantal Juryleden en hun taak is dan ook heel verschillend met bv toepassingen in het politieke domein.
<https://www.justice.gov.uk/downloads/publications/research-and-analysis/moj-research/are-juries-fair-research.pdf>
Are juries fair?
https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2973&context=law_lawreview
Deductive Modeling to Determine an Optimum Jury Size and Fraction Required to Convict

Wanneer de loting is uitgevoerd op professionele wijze en het gebruikte systeem een wiskundige evaluatie toelaat van de "sample size error" zou, een correctie op stemmingen toegepast kunnen worden.

"For example, the Citizens' Initiative Review evaluated Proposition 74, a proposal about regulated medical marijuana in 2010 and published results saying that 13 members supported the Proposition and 11 opposed. For some simple calculations and discussion of the recruitment method for the participants see Fishkin 2013, p. 501."

Voor Oregon met een bevolking van 4,2 miljoen heeft een panel van 24 leden, door loting (SRS) aangeduid, een "fout marge" van 26% met een "betrouwbaarheid" van 99%. Het resultaat van de stemming kan dus, statistisch gezien, evengoed 8 voor en 16 tegen zijn als 16 voor en 8 tegen of "ergens" tussenin.

<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/09/08/understanding-the-margin-of-error-in-election-polls/>

Voor sommige toepassingen verwijzen de organisatoren zelf naar "maximale diversiteit" en claimen zij geen "representativiteit". Dergelijke initiatieven moeten dan ook vanuit dat perspectief geëvalueerd worden.

http://lavraiedemocratie.fr/IMG/pdf/jacques_testart_article_.pdf

Comme le tirage au sort des élus, les CdC font l'objet de critiques auxquelles j'esquisse ici quelques réponses : Représentativité d'un groupe restreint. L'expérience des sociologues montre qu'un groupe constitué d'une quinzaine de personnes permet d'assurer l'expression de toutes et de réduire les conflits internes. Ce groupe est issu des listes électorales (tirage au sort d'environ 200 personnes) puis se réduit par le refus de certains d'assumer cette lourde tâche, ou par leur exclusion (en particulier si certains sont en conflit d'intérêts avec la thématique), et le panel final est constitué pour contenir la plus grande diversité. S'il est exact qu'un tel groupe ne peut pas être « représentatif » au sens statistique (il faudrait 1 000 personnes), il est cependant assez varié pour avoir une signification sociologique : le psychosociologue Guy Amoureux s'est ainsi étonné d'avoir animé le « même » groupe en 2003 (CdC sur les changements climatiques) qu'en 1998 (CdC sur les PGM), ce qui montre que deux panels (constitués de citoyens différents par définition) se ressemblent pourvu qu'ils répondent à la même règle de variété maximale

Soms wordt er ook een descriptieve representativiteit geclaimd.

The Luck of the Draw – Peter Stone <https://www.amazon.com/Luck-Draw-Lotteries-Decision-Making/dp/0199756104>

"With, say, two sexes, five races and seven religions one would need to stratify with respect to $2 \times 5 \times 7 = 70$ different subgroups... And one would need hundreds of members to ensure anything remotely resembling representing proportionality."

Los van het feit of vragenlijsten over uw religie en ras aanvaardbaar zijn om een selectie uit te voeren, dan wel enig betrouwbaar resultaat zouden geven, is het een duidelijk dat ook de claim voor descriptieve en proportionele representativiteit gestaafd moet worden.

Dit is dan ook de reden dat we de “loting” initiatieven in 4 niveaus verdeeld hebben. (Code van goede praktijk) .
https://www.academia.edu/42201754/Code_of_Good_Practice_for_allotted_mini_publics_involved_with_legislation

*26 <https://cdd.stanford.edu/what-is-deliberative-polling/>

Deliberative Polling® [1] is an attempt to use public opinion research in a new and constructive way. A random, representative sample is first polled on the targeted issues. After this baseline poll, members of the sample are invited to gather at a single place for a weekend in order to discuss the issues. Carefully balanced briefing materials are sent to the participants and are also made publicly available. The participants engage in dialogue with competing experts and political leaders based on questions they develop in small group discussions with trained moderators. Parts of the deliberative events are often broadcast on television, either live or in taped and edited form and/or through social media and other mediums. After the deliberations, the sample is again asked the original questions. The resulting changes in opinion represent the conclusions the public would reach, if people had opportunity to become more informed and more engaged by the issues.

Jane Mansbridge has called the Deliberative Poll the “gold standard” of random selection,
<https://cdd.stanford.edu/mm/2010/mansbridge-tgs-gold.pdf>

Jane Jebb Mansbridge is an American political scientist. She is the Charles F. Adams Professor of Political Leadership and Democratic Values in the Kennedy School of Government at Harvard University.

https://www.researchgate.net/publication/236777303_Deliberative_Polling_as_the_Gold_Standard by Jane Mansbridge
The Deliberative Polls of James Fishkin and Robert Luskin represent today the gold standard of attempts to sample what a considered public opinion might be on issues of political importance.

Deliberative Poll in Tanzania <https://cdd.stanford.edu/mm/2020/10/sandefur-cgdev-tanzania.pdf>

Unlike the citizens juries and consensus conferences the samples are large enough for statistically meaningful evaluation of the attitudinal and demographic representativeness of the deliberators as well as the opinion changes that might come with deliberation.

<https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/acprof:osobl/9780199604432.001.0001/acprof-9780199604432>

When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation
James S. Fishkin

*27 https://www.academia.edu/38527406/Het_gebruik_van_loting_op_wetgevend_niveau_Evaluatie_rooster Evaluatie rooster voor het gebruik van 'loting' op wetgevend niveau

<https://www.oecd.org/gov/open-government/good-practice-principles-for-deliberative-processes-for-public-decision-making.pdf> The good practice principles are intentionally concise. They are intended to be the starting point for public decision makers wishing to commission deliberative processes and for practitioners wishing to design and organise them. A more detailed set of guidelines for implementing the good practice principles will be published as a follow-up to this report, with details about how to operationalise each of them.

*28 Citizens' Assemblies

Although I am not a person who believes that experts should have the final say in a democracy, it is still unfortunate when an area arises that *rejects* expertise.

This, ironically, is exactly what has happened with the so-called 'DelibWave' or citizens assembly movement.

The majority of people involved in carrying out citizens assemblies are non-expert activists (despite frequently declaring themselves to be 'experts'). This has had an unfortunate impact on the quality of their work, including:

- extreme bias in selecting topics for assemblies (topics are often selected for their headline impact rather than for the deliberative value that a citizens assembly could bring them)
- faulty methods of selecting participants (eg. 'randomly' selecting participants from small pre-filtered groups, eg. people who have agreed to belong to a survey group, etc.)
- failure to disclose that most people refuse to participate and that the citizens assembly is thus in essence self-selecting and frequently disproportionately composed of people that have an interest in the topic
- cutting off debate and solutions that do not fit neatly into the scope of the assembly (the scope is often so limited that participants have no choice but to effectively tax themselves in order to deal with any particular problem)
- attempts to guide the assemblies to the 'proper' or at least not 'radical' outcomes for fear of negative media coverage
- insufficient information provided to participants that suffices for a 'newspaper level' discussion of the conversation, but does not add anything that is not readily available and certainly does not amount to the kind of intellectual exercise that would be necessary to constitute a true investigation

- bias in expert selection (frequently people or organizations that the organizers know and approve of)
- burning through a lot of money unnecessarily
- simply assigning tasks to some advisory council members without communicating that these tasks were open, etc.

Deliberative democracy has been taken over by activists, the vast majority of whom do not have any appreciable education in the fields concerned or appreciation of attention to detail. As a result, they do not truly understand what concepts like 'random' or 'deliberation' even mean. In addition, they are not reflective and they are extremely susceptible to manipulation (any praise whatsoever). They also seem to view their job as somehow manipulating the population to accept certain pre-decided outcomes.'

Evidence:

Deliberation is certainly part of democracy and has many applications that can serve a useful purpose. However, recently the so-called 'DelibWave' or 'citizens assembly' movement has completely and willfully departed from all reasonable standards in this area and is utilising the idea of deliberative democracy (not to mention Athenian democracy) to try to legitimate a method of rule that cannot be sustained by these means. Ironically, these 'delibwave' and citizen assembly advocates are not very informed about democracy (historical or current) and aren't interested in becoming informed - hence they completely over-estimate and over-promise on what it can deliver. In particular, in my experience, they exhibit extreme bias in issue selection and the outcomes that are deemed acceptable. This is because many of the people involved are activists who work for NGOs with little solid training in core subjects and little experience outside of the well-funded NGO-world.

There is nothing wrong with being an activist, but they lack formal training in areas that would enable them to better understand:

- how government works
- how information works
- what the point of deliberation and expertise is in the first place.

A) Excessive Opportunism at Odds with Declared Purpose of Deliberation

I have noted a distressing tendency for citizens' assemblies to jump on any issue that looks like it is gaining momentum and claim that they were fully responsible for this issue coming to prominence or action being taken on it. Some examples from Ireland:

1) the citizens assembly on abortion

Opinion on abortion had been changing rapidly for years (decades, actually) and because it was fairly easy to get an abortion in England, the practical relevance of the ban was a lot less than one might think.

However, one case occurred that was very prominent of a woman who died after being refused an 'abortion' after a partial miscarriage. Needless to say, this brought home the need for abortion to be legalised in Ireland. This happened well before the CA (years).

Then, of course, the actual decision was taken by referendum.

The referendum question only asks if you are OK with x-number amendment.

It does not have the 'complexity' that CA advocates always claim to use - at the end of the day, the decision to legalize abortion was not even remotely a complex decision.

2) Recently they have also decided to jump onto the issue of reunification. As with the abortion issue, we have a clearly defined path to a referendum on this agreed via international treaty. It's also a pretty simple decision.

People have been fighting for independence for hundreds of years here. The IRA managed to get as far as the Good Friday agreement by literally fighting. We would not have the Good Friday Agreement without that.

Then 20 years of demographic changes (Catholics have more kids than Protestants) have brought us to the point where a referendum would be tight anyway, but increasingly falling on the side of generally Catholic Republicans with each passing year. The surviving paramilitary personnel are by and large in the 50+ age range, and we are even making nostalgic television shows about the Troubles.

It's not a new thing around here.

There are not a lot of unturned stones in this debate, which most people would agree has moved inexorably if very slowly towards reunification over the past several decades.

In addition, Sinn Fein has become increasingly popular in the Republic, primarily due to its socialist policies and the fact that people who lived through the Troubles are increasingly dying off (and needless to say, it would bring reunification into the forefront).

So...really...after generations of people giving their lives to this cause, not to mention a really complex political trajectory, the DelibWave crowd want to swoop in and claim they are the difference-maker on this and take credit for Irish reunification?

How much more blatantly attention-seeking can you get?

They just want to make a headline (as they did with abortion).

We are a real country, with real paramilitaries and a real international treaty governing further action. This is not a game. (In fairness to them, Sinn Fein is all over this and really pushing this as it will make headlines for them as well).

c) Then they jumped on Irish neutrality.

Polls show most Irish people are in favour of retaining military neutrality, which is our policy precisely because of our anti-imperialist history. We have been constant contributors to UN peacekeeping, but we demand a UN mandate.

However, they (the government, the American government and DelibWave activists) are trying to use the war in Ukraine to push to end this and calling for a citizens assembly as one way of doing this.

There is NO demand among the Irish population to end neutrality, according to polls, and there is no benefit to anyone of us doing so, except the American arms industry, which wants us to spend 2% of our GDP on weapons (quite a lot when you consider we are a tax haven and thus our GDP bears no relation to how much money we actually have).

Quite apart from the rights and wrongs of neutrality, what really gets me about this is that they are utilising an event (Ukraine) that has been whipped into a highly emotive and intensely propagandized issue in order to hold a citizens' assembly with the goal of getting rid of neutrality.

Isn't that literally the opposite of the goals pursued by deliberation? Why are we using this to try to create artificial demand for a policy people don't support? Why are we jumping on something highly emotive?

B) Lack of Expertise

Additionally, although I have spoken to many expert deliberative democrats who are either intelligent or have put in the time on this subject or both, these 'delibwave' advocates do not fall into that bucket.

1) 'Funding'

They receive a lot of money from various millionaires and billionaires, such as Pierre Omidyar, Nicolas Berggruen, Luca Belgiorno-Nettis, George Soros, Atlantic Philanthropies and the Bertelsmann Stiftung.

You would think anyone involved in politics would wonder about this money as a matter of course.

You think you would at least ask yourself - why are they funding these things?

But DelibWave people don't. Because they are amateurs.

In their world, money rains from the sky.

2) Information

They also believe that a pretty low level of information is enough for participants. I would describe the level of information provided at the citizens assembly on Social Care in NI as 'newspaper level'.

But the debate and level of information in academia is on a whole different level. By this, I don't just mean that there is more detailed information, I mean it also often centers around whole different themes.

For example, the journalism level of debating immigration might be to debate whether immigrants are 'good' or 'bad' or whether they increase GDP.

The scholarly debate is more around what is called 'the absorptive capacity' of the host country (which can be altered). There is agreement that since the 1990s it has been much harder for immigrants to Western countries to integrate into society and in particular to get out of low-wage jobs (unless they arrived as highly-skilled). But this is a more complex debate, because it integrates ideas like the provision of social services, housing costs, community integration, wages in general, etc, etc. There are a lot of things that are general factors of society that also affect the immigrant experience, eg. when my family immigrated to Canada, my grandfather was eventually able to find a union job. Yes, it was beneath him, but it enabled him to buy a house. We were also educated publicly like 99.99% of the population. You cannot deal with something like immigration by simply running around affirming that immigrants are good and smiling at them. This does not put bread on the table for anyone.

Thus, they think they are being very informed, but for anyone who is actually an expert and has access to these papers, it is pretty pathetic and just misses the point. You need a lot more information than this.

Most commonly, citizens assemblies end up affirming a long list of recommendations that merely spend the national budget several times over and/or raise high taxes on the disappearing middle class, because the truly wealthy are 'out of scope' (international tax avoidance is too complicated for them).

As I said - activists. They have their little pet issues. But someone has to join up the dots or you end up with a mess.

It would not be so bad if they said, 'hey, with every assembly we do, we are raising awareness to some extent, you have to start somewhere'. But instead they act like Moses coming down the mountain with the Ten Commandments.

3) Controlled Process

At the NI Assembly on Social Care, one member sent around an email stressing how it was important that the Assembly not

come out with recommendations that were too out there and how we have to guide them, etc. I complained about this, but to no avail.

On other occasions members were shut down because their solutions were 'out of scope' which constrains them to find solutions that do not deal with the root cause of the problem. *Are they solutions, then?*

If there is an emerging pattern with 'DelibWave' types it is that they have, for the most part, been co-opted by the reigning neoliberal powers.

They continually congratulate themselves on helping Macron and Varadkar stay in power - but....why is it their business to help certain politicians stay in power?

Above all, why is it their business to continuously advocate neoliberal solutions to all problems? Why are the solutions preferred by neoliberal governments also coincidentally the right ones?

How convenient.

Incidentally, it is also hilarious that DelibWave people keep calling themselves radical, when they are super conformist. Indeed, they are so incredibly conformist that they often assume you have the same opinions they do, when you don't. It is amazing. They also seem to be obsessed with hierarchy and titles and pomp and ceremony, and if you disagree with them, they will exclude you.

This could probably happen to any movement, but it is unfortunate to see something where there are people who do serious study being pushed aside by activists who do not know what they are doing, but are momentarily useful to certain political leaders.

I have spoken to many deliberative democracy researchers, and while I still don't agree with them on everything, I do feel convinced that those people are working to a high standard and that they have good intentions.

While I am more a fan of debate, I also recognize that that can also get out of hand at times.

And I think there are a lot of things sortition would be very good at (primarily in preventing corruption in bureaucracy). But DelibWave people seem more concerned with cutting democracy short, rather than extending it.

Roslyn Fuller <https://www.roslynfuller.com> <https://www.solonian-institute.com> may 2022

*29 Deliberative Agenda Setting: Piloting Reform of Direct Democracy in California | Request PDF (researchgate.net) https://www.researchgate.net/publication/287122097_Deliberative_Agenda_Setting_Piloting_Reform_of_Direct_Democracy_in_California

*30 https://www.researchgate.net/publication/334260418_Sortition_and_Democratic_Principles_A_Comparative_Analysis -Dimitri Courant

p247: To sharpen our appreciation of sortition, I have distinguished it from other modes of selection, clarified the variety of frameworks it could operate within, and revealed less obvious ways in which sortition can thereby fulfil democratic principles. Those democratic principles, revealing what I call the new spirit of sortition, are potentialities not always present but enhanced or suppressed by the framework.

*31 Dimitri Courant (June 29 2020): En effet il y a une différence énorme entre “pouvoir de proposer” et “pouvoir de décider”. Comme je le dis dans l'article, la question pour déterminer la nature d'un régime, peu importe l'échelle, c'est : ” à la fin qui décide? Qui détient le pouvoir souverain ?”

Si c'est une personne c'est une monarchie, si c'est petit groupe c'est une oligarchie (avec ses différents types : ploutocratie, phalocratie, géontocratie, klérocratie..) ; si c'est le peuple c'est une démocratie.

Une assemblée tirée au sort imposant ses vues au peuple sans ce dernier ne puisse avoir le dernier mot est une klérocratie, donc un type particulier d'oligarchie.

*32 <https://www.oecd.org/sdd/social-capital-project-and-question-databank.htm> p23

Box 2.1 The 'dark side of social capital': negative externalities and personal liabilities One common criticism of the notion of social capital is that it tends to focus on the positive outcomes of networks and social interactions, sidelining the fact that they can also have negative effects. These negative impacts have been termed the “dark side” of social capital (e.g. Portes, 1998) and include a range of outcomes such as the mobilisation of networks for nefarious aims, such as terrorism or organized crimes; the use of networks to foster 'ingroup, out-group' dynamics, resulting in social inequality, exclusionary and nepotistic practices, social stratification, and corruption (i.e. the type of effects stressed by Bourdieu); and the over-reliance on personal 'bonding' networks at the expense of broader, 'bridging' ties. Where high levels of bonding social capital exist with only weak or absent bridging social capital, this may result in the kind of insular, untrusting societal relations typified by the Southern Italian regions described in Putnam's work, leading to economic and social stagnation (Bebbington et al. 2006).

<https://www.socialcapitalresearch.com/corruption-dark-side-social-capital-correlation-causality/>

Some elements of macro level social capital such as trust are likely to have a causal relationship with corruption.

https://perspectivia.net/servlets/MCRFileNodeServlet/pnet_derivate_00005527/koechlin_spotlight.pdf

Uiteraard is corruptie ook aanwezig in de zogenaamde “representatieve democratie” (electorale aristocratie) en andere politieke systemen maar dat valt buiten het kader van dit document.

<https://www.transparency.org/en/cpi/2021>

*33 <https://www.justiz-initiative.ch/startseite.html>

Die höchsten Richterinnen und Richter werden in der Schweiz durch die Parteien bestimmt. Die Parteimitgliedschaft nimmt dadurch eine wesentlich wichtigere Rolle ein als die fachliche Qualifikation der Bewerberinnen und Bewerber. Bei der Auswahl zählen bisher vor allem Verdienste innerhalb der Partei.

Nach der Wahl muss die Richterin oder der Richter alle sechs Jahre vom Parlament bestätigt werden. Dadurch ergibt sich ein vorauseilender Gehorsam gegenüber Behörden und Parteien. Ausserdem bezahlen die Richterinnen und Richter eine jährliche Mandatsgebühr von bis zu 20'000 Franken an die eigene Partei.

<https://www.democracy-international.org/direct-democracy-facts-arguments> some problems with constitutional courts:

The Bavaria case :

page 58 :

A limited form of direct democracy already existed at state level in Bavaria prior to 1995. Citizens could launch legislative initiatives and force a referendum on them. The threshold for using this system was exceptionally high, however. In an initial phase, 25,000 signatures had to be collected. Only then could an application for a referendum be submitted. If the Ministry of Internal Affairs [Innenministerium] formulated objections to the initiative, the Constitutional Court had to give a ruling on it. If the court saw no objections, there was a further stage, during which 10% of those entitled to vote (around 900,000 citizens) had to go to their local government offices within a two-week period to record their signatures as supporters of the popular initiative. This second threshold was virtually unachievable, so that referendums almost never took place in Bavaria at the state level. The 1995 referendum was only the fourth to be held since the Second World War. Moreover, politics in Bavaria was and remains dominated by one political party, the Christian-democratic CSU (Christian Social Union).

page 60 : Resistance from the courts

However, the ruling class does not simply allow this situation to exist unchallenged. In addition to the opposition from the CSU politicians, Mehr Demokratie had to face even greater resistance from the Bavarian Constitutional Court. In Bavaria, judges are appointed by the (CSU-dominated) state parliament (Landtag), so 80 percent of the judges are CSU supporters or sympathisers. Constitutional Court rulings are final because there is no possibility of appeal.

....

But the Constitutional Court also pursued its attack at the local level. In 1999, again following a citizen's complaint, the Court had ruled that “basic democratic principles” also demanded the introduction of a participation quorum for the municipal referendum, which had been abolished by the referendum that Mehr Demokratie had won. ... (redactional note: a quorum is against the Code of Good Practice – Venice Commission [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2007\)008rev-cor-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2007)008rev-cor-e))

*34 https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/whistleblowers-protection_en

Whistleblowers, i.e. persons who report (within the organisation concerned or to an outside authority) or disclose (to the public) information on a wrongdoing obtained in a work-related context, help preventing damage and detecting threat or harm to the public interest that may otherwise remain hidden.

*XI <https://www.vollgeld-initiative.ch/english/>

Press Release: Launch of the Vollgeld Initiative, Media Center Bern, Switzerland, Tuesday, 03/06/2014

by Hans Ruedi Weber, president of the NGO Monetary Modernization (MoMo)

Just over six years ago, at the height of the crisis in 2007 / 08, the booklet “Creating New Money” by Joseph Huber and James Robertson was translated into German. At that time we decided to start a sovereign money (Vollgeld) initiative in Switzerland. As a citizen of a country with its own currency and the democratic means[1] to implement such a reform, we saw ourselves in the privileged position to take on this essential project. In the following years, we sought contact with Swiss experts, put together an advisory board, founded the organization “Monetary modernization” (MoMo) and began to organize professional conferences to alert the media and the Public to the problems of our existing monetary and banking system carefully. Initially we had only moderate success with a few articles in major newspapers and contributions in radio and television. However, help

came from an unexpected quarter: first by the International Monetary Fund (IMF) with the study “The Chicago Plan Revisited,” recently by the Bank of England (BoE) in their bulletin for creation of money by banks and finally even by Martin Wolf, the chief economist in the Financial Times (FT).

Press release Sunday, 10th June 2018

A respectable result for the Sovereign Money Initiative (Vollgeld-initiative)

Despite the campaign of confusion and fear run by our opponents and the misinformation provided by the Federal Council and the Swiss National Bank, an estimated 26% voted for the Sovereign Money Initiative. This is a respectable outcome and shows that many Swiss people have realised that the creation of money by private commercial banks leads to numerous problems.

*X2 <https://www.vollgeld-initiative.ch/english/>

Citizens voted on distorted picture

Many of those voting “No” did not vote on the Sovereign Money Initiative, but on the distorted picture of it that was conveyed to them by the authorities and the banking lobby. The result of the referendum cannot therefore be interpreted as approval of the privatisation of Switzerland's money creation. **Furthermore, the legal complaint brought by Michael Derrler regarding misleading communication by the authorities is still pending at the Federal Supreme Court.** The people bringing the Sovereign Money Initiative hope that the Federal Council and authorities will learn the lessons from this case and that, in the future, they will avoid issuing misleading propaganda.

*X3 <https://www.swissinfo.ch/eng/politics/switzerland-is-not-unique-in-its-double-majority-system/46196670>

Federal solidarity

The double majority gives all cantons equal weight – that is, one vote – with the exception of the six half-cantons, who correspondingly have half a vote each. This has led to big distortions: today, the vote of a citizen from tiny Appenzell Inner Rhodes has 40 times the value of the vote of a citizen from populous Zurich. But the exaggerated weight of votes from small cantons compared with the checked power of the larger ones also makes for a bonding mechanism that helps the various Swiss cultures, languages, religions and geographical areas cohere.

X4 <https://www.admin.ch/gov/en/start/documentation/votes/20211128/judge-initiative.html>

Under the current system, Parliament elects federal judges, with elections taking place every six years. Parliament seeks to maintain appropriate representation for the political parties in proportion to their support among the electorate. The supporters of the initiative believe that this election process compromises the independence of the judiciary and also makes it nearly impossible for those with no party affiliation to be elected as judges.

Proposal

The judge initiative aims to introduce a new election process: federal judges would be selected by draw from a group of candidates chosen by a committee of experts. Candidates would be evaluated based on their professional and personal qualifications and chosen for the draw according to their suitability for judicial office. It would be a requirement that the official languages receive proportional representation on the federal courts. Federal judges could hold office for up to five years after they reach statutory retirement age. Judges would no longer have to stand for re-election as they do today. Parliament could dismiss judges only if they have seriously violated their official duties or are permanently unable to exercise their office.

X5 Het plebisciet is bv. in Zwitserland niet toegestaan.